

Sygn. akt IV CSK 40/18

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa „Z.” Spółki Akcyjnej w P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Rejonowemu Zarządowi [...] w G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 17 lipca 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8100 (osiem tysięcy sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pozwany Skarb Państwa - Rejonowy Zarząd [...] w G. zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 lipca 2016 r. w części oddającej jego apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji uwzględniającego powództwo o zapłatę wynagrodzenia należnego mu jako podwykonawcy. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance przewidzianej w art. 398 § 1 pkt 4 k.p.c. Zdaniem skarżącej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na błędne przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że ustanowione w umowie podwykonawczej zabezpieczenie prawidłowego wykonania umowy i roszczeń wynikających z rękojmi za wady i gwarancji jakości w postaci

„kaucji gwarancyjnej” stanowi część należnego podwykonawcy wynagrodzenia za roboty budowlane, podczas gdy zatrzymanie części wynagrodzenia na poczet kaucji gwarancyjnej skutkowało częściowym wygaśnięciem wierzytelności podwykonawcy o zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane, za w jej miejsce podwykonawca uzyskał roszczenie o zwrot kaucji gwarancyjnej na warunkach określonych w umowie podwykonawczej spowodowało kwalifikowane naruszenie art. 647¹ § 5 k.c. oraz art. 506 § 1 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, nie publ.; z dnia z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Uzasadnienie wniosku powódki o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z tej przyczyny nie spełnia wskazanych wymagań. Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie zajmował się problematyką relacji art. 647¹ § 5 k.c. do postanowień umów dotyczących kaucji gwarancyjnej i wyrażono w nim, iż charakter prawny zabezpieczenia nazywanego kaucją gwarancyjną, zawsze musi być oceniany przez pryzmat postanowień umownych - czy strony chciały

nadać zabezpieczeniu charakter kaucji gwarancyjnej, czy też, jako zabezpieczenie miało służyć zatrzymanie wynagrodzenia wykonawcy, który po pierwsze, godził się na wypłacenie tej jego części w innym terminie, a po drugie, zgadzał się, by inwestor przeznaczył je na pokrycie wierzytelności z tytułu nienależytego wykonania robót budowlanych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2011 r., V CSK 204/10, niepubl.; z dnia 5 listopada 2015 r., V CSK 124/15, nie publ.; z dnia 17 grudnia 2015 r., I CSK 1005/14, nie publ.; z dnia 7 kwietnia 2017 r., V CSK 428/16; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2006 r., V CSK 316/08, niepubl., zob. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 maja 2017 r., I Aca 1025/16). Nie ma zatem uzasadnionych podstaw do przyjęcia kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego przez Sąd drugiej instancji, który dokonując wykładni umowy stron przychylił się do prezentowanego w orzecznictwie poglądu (zob. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2016 r., V CSK 481/15, nie publ.), iż cechą konstrukcyjną kaucji gwarancyjnej jest przeniesienie własności środków pieniężnych z majątku podmiotu ustanawiającego kaucję (podwykonawcy) do majątku (generalnego wykonawcy) i przyjął, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do takiego przeniesienia środków.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzi wskazana przez skarżącego przesłanka opisana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. ani brana pod rozważenie z urzędu nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 w związku z art 391 § 1, 398²¹ k.p.c.